

Slut med skjulte penge i politik

Udspil fra Enhedslisten oktober 2022

Enhedslisten ønsker mere åbenhed om penge i dansk politik. Forudsætningen for et velfungerende demokrati er, at offentligheden og vælgerne kan få indsigt i, hvilke økonomiske særinteresser, der står bag partierne.

Virksomheder og erhvervsclubber overfører hvert år i hemmelighed millioner af kroner til Folketingets partier. Hvor meget pengene og deres donorer påvirker den førte politik ved vi ikke. For den danske lovgivning om partistøtte kræver kun, at donoren offentliggøres ved beløb på over 22.200 kr., og beløbets størrelse skal ikke angives. Og den smule offentlighed, der er, kan endda relativt let omgås ved at pengene sendes via dertil oprettede foreninger eller såkaldte "pengeclubber".

Europarådets anti-korrupsionsenhed, The Group of States against Corruption (GRECO), har i mere end ti år rejst en hård kritik af Danmarks manglende åbenhed om partistøtte.ⁱ Senest har EU-Kommissionen i 2022 også opfordret Danmark til at sikre mere gennemsigtighed, når det kommer til privat partistøtte.ⁱⁱ

Enhedslisten foreslår derfor en række konkrete forslag til styrkelse af reglerne for privat partistøtte. Forslagene vil stramme reglerne, lukke de huller, som i dag betyder, at man kan omgå de gældende regler, samt styrke tilsynet og kontrollen. Samlet set vil udspillet sikre, at befolkningen fremover vil kunne få indsigt i, hvem der sponsorerer partiernes valgkampe.

De konkrete forslag er følgende:

1. Størrelse på private bidrag over beløbsgrænsen skal offentliggøres.
2. Oplysningspligt for pengeclubber og indsamlingsforeninger.
3. Opgør med selskabsfinten
4. Sænk beløbsgrænsen for offentliggørelse af private bidrag til 5.000 kr.
5. Frist for regnskabsafklæggelse for politiske partiers fremrykkes
6. Offentligt register over partistøtte.
7. Højere straffe for brud på partistøttereglerne.
8. Lovkrav om præcis beskrivelse af modtager af donationer.
9. Stop for brug af embedsværk i forbindelse med møder i erhvervsclubber og lign.
10. Løbende kontrol og tilsyn med partistøtte.

Konkrete forslag til ændringer af lovgivningen vedrørende partistøtte

1. Størrelse på private bidrag over beløbsgrænsen skal offentliggøres

Enhedslisten mener, at den præcise størrelse af de samlede private bidrag over beløbsgrænsen fra hvert enkelt donor skal offentliggøres. I dag er det alene bidragsyderens navn, som skal offentliggøres, hvis donationen overstiger beløbsgrænsen på 22.200 kr. og altså ikke størrelsen på donationen. Det betyder, at man i dag ikke kan se, hvor meget, der præcist er blevet doneret.

2. Oplysningspligt for pengeklubber og indsamlingsforeninger

I årevis har donorer, partier og politikere omgået de nuværende regler ved at kanalisere bidrag gennem indsamlingsforeninger og pengeklubber for at hemmeligholde bidrag. Som konsekvens heraf mener Enhedslisten, at der bør være oplysningspligt for pengeklubber, og indsamlingsforeninger mv., som yder støtte til politiske partier. Konkret mener Enhedslisten, at foreninger og pengeklubber, som anvender anseelige dele af deres årlige indtægter til at yde støtte til politiske partier, skal være underlagt krav om at offentliggøre oplysninger om, hvem der via kontingent, donationer mv. har indbetalt beløb til foreningen, som er større end den fastsatte beløbsgrænse for private bidrag til politiske partier.

3. Opgør med selskabsfinten

Det skal ikke længere være muligt, at bruge den såkaldte selskabsfinte, hvor donationer opdeles på flere forskellige virksomheder og/eller CVR-numre med henblik på at omgå kravet om offentliggørelse af donationer over beløbsgrænsen. Fremover skal partistøtte fra forskellige virksomheder, hvor den reelle ejer er identisk, tælles som en samlet donation og således omfattes af reglerne om offentliggørelse såfremt støtten overstiger den fastsatte beløbsgrænse.

4. Sænk beløbsgrænsen for offentliggørelse af private bidrag til 5.000 kr.

Beløbsgrænsen for offentliggørelse af private bidrag til politiske partier skal sænkes fra de nuværende 22.200 kr.ⁱⁱⁱ til 5.000 kr. eller lavere. På den måde vil langt flere bidrag bliver offentligt tilgængelige for borgerne.

5. Frist for regnskabsaflæggelse for politiske partiers fremrykkes

Fristen for regnskabsaflæggelse bør fremrykkes fra 12 måneder til 4 måneder efter regnskabsårets afslutning, således at de politiske partier forpligtes til hurtigere at fremlægge et regnskab med en oversigt over partistøtte over beløbsgrænsen. Det foreslås endvidere, at der indføres krav om at partierne fremlægger partistøtte-regnskaber umiddelbart før afholdelse af valg.

6. Offentligt register over partistøtte

I dag er det svært for borgerne at få indsigt i partistøtten til politiske partier. Man skal ind og lede efter det enkelte partis årsregnskab, og så finde opgørelsen over donationer. Enhedslisten foreslår at der oprettes et offentligt digitalt register hvor partierne indberetter oplysningerne fra deres årsregnskaber, og hvor borgerne kan søge på tværs af år og partier.

7. Højere straf for omgåelse og brud på partistøttere reglerne

Der har været talrige eksempler i medierne på, at man ved at opdele donationer i mindre beløb under beløbsgrænsen har forsøgt at omgå de gældende regler.^{iv} Enhedslisten mener som konsekvens, at lovgivningen bør skærpes således, at det fremover vil være strafbart for enkeltpersoner, virksomheder eller organisationer at opdele sine donationer i flere betalinger under beløbsgrænsen, såfremt det samlede donerede beløb inden for en 1-årig periode overstiger den fastsatte beløbsgrænse for partistøtte til offentliggørelse. Dertil skal den generelle strafferamme for ikke at offentliggøre donationer i overensstemmelse med reglerne hæves til fængsel i op til 12 måneder, samt bødestraf i de tilfælde, hvor donationerne er anvendt til skattefradrag. Endeligt skal den eksisterende forældelsesfrist på to år fjernes.

8. Lovkrav om præcis beskrivelse af modtageren af partistøtte

Regionale partiforeninger er i dag ikke forpligtet til at opgive, hvilke kredsforeninger eller kandidater som er modtager af partistøtten der tilgår den regionale partiforening. Der er eksempler på folketingspartier, som har valgt alene at oplyse, at partistøtte til en regional partiforening er tilgået en "kredsforening", uden at det er præciseret hvilken.^v Derved kan det skjules for offentligheden præcis hvilken kredsforening eller kandidat, partistøtten er målrettet. Det er et hul i loven, som bør lukkes.

9. Stop for brug af embedsværk i forbindelse med møder i erhvervsclubber og lign.

Enhedslisten mener ikke, at ministre skal kunne bruge ministeriets embedsværk eller ressourcer til at få udarbejdet oplæg eller lign. i forbindelse med partistøtte-arrangementer, hvor der foregår en økonomisk transaktion til enten politikerne, en sammenslutning, der yder partistøtte, eller direkte til politiske partier. Reglerne er i dag uklare på området. Enhedslisten foreslår derfor at skærpe reglerne, så det eksplicit bliver forbudt at bruge ministeriets ressourcer på sådanne arrangementer. Det gælder fx møder i partiernes erhvervsclubber.

10. Løbende kontrol og tilsyn med partistøtte

Der er i dag ingen kontrol med de partistøttere regnskaber, bilag og tro- og love-erklæringer, som partiforeninger og landsorganisationer indsender. Der skal derfor oprettes et kontrolorgan, som kan føre tilsyn med, at partistøttere reglerne bliver fulgt. Alternativt til et selvstændigt kontrolorgan kan kontrollen lægges ind under rigsrevisionen.

Kilder

ⁱ Information, " Europarådet kritiserer danske partistøtteregler" 11. november 2015

<https://www.information.dk/indland/2015/11/europaraadet-kritiserer-danske-partistoetteregler>

ⁱⁱ DR Nyhederne " Danmarks 'gyldne svingdør' får kritik af EU-toppen" juli 2022

<https://www.dr.dk/nyheder/udland/danmarks-gyldne-svingdoer-faar-kritik-af-eu-toppen>

ⁱⁱⁱ <https://valg.im.dk/valg/partistoette/aabenhed-om-privat-oekonomisk-stoette-til-politiske-partier>

^{iv} <https://www.altinget.dk/artikel/efter-hemmelig-donation-til-britt-bager-her-er-spoergsmaalene-v-ikke-vil-svare-paa>

^v <https://politiken.dk/indland/art8595893/%C2%BBHvis-vi-andre-udfyldte-formularer-fra-Skat-eller-andre-myndigheder-p%C3%A5-samme-m%C3%A5de-s%C3%A5-ville-vi-ikke-slippe-godt-fra-det%C2%AB>